

Plantedirektoratet

Frø og Planter

Den 17. maj 2010

SVP/

**Notat om henvendelse af 20. april 2010 til Folketingets
Fødevarerudvalg fra Økologisk Landsforening**

Plantedirektoratet har nedenstående bemærkninger til det faglige indhold i henvendelsen af 20. april 2010 til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Vedrørende spørgsmålet om compensation skal sameksistenslovgivningen sikre, at økologiske og konventionelle landmænd får compensation for nedsat afregning i tilfælde af et utilsigtet GMO-indhold over 0,9 % i deres produkter.

Sameksistenslovgivningen omfatter udelukkende produktion frem til første salgssted. Dette er i overensstemmelse med henstillingen fra EU-Kommissionen i 2003 om indførelse af nationale sameksistensforanstaltninger.

Tab i efterfølgende handelsled ligger uden for rammerne for den eksisterende sameksistenslovgivning. Indførelse af regler om compensation i efterfølgende handelsled vil skulle foregå på EU-niveau.

Med hensyn til spørgsmålet om forholdsregler omkring adskillelse i forbindelse med transport og produktion af økologisk foder er der i forvejen krav i økologilovgivningen om, at produktion af økologisk foder skal ske adskilt i tid og rum fra produktion af ikke-økologisk foder.

Udgifterne forbundet med sikring af adskilte produktionslinjer er dermed ikke specielt knyttet til en eventuel dyrkning af GM afgrøder i Danmark.

De danske regler for compensation af nabolandmænd for nedsat afregning p.g.a. et GMO-indhold over tærskelværdien for mærkning gælder inden for den fastsatte dyrkningsafstand tillagt yderligere 50 %. D.v.s., at for en afgrøde med en dyrkningsafstand på 200 m kan nabolandmanden opnå compensation inden for en afstand på 300 m.

Årsagen til dette er, at der dermed kan tages højde for særlige situationer så som ekstreme vejrforhold. Som nævnt baserer de egentlige dyrkningsafstande sig på resultater fra uafhængig forskning, hvor anbefalingerne fra Udredningsgruppen dækker de normale dyrkningssituationer. Udredningsgruppen består af eksperter fra Århus Universitet, Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Plantedirektoratet

Hvis der forekommer GM planter i den økologiske mark, som ikke stammer fra GM naboafgrøden, er det muligt, at forekomsten stammer fra såsæden. Sameksistensreglerne håndterer denne situation i en særregel for økologer, hvor de kompenseres for tab på grund af forekomst af GM frø i deres såsæd.

Med hensyn til spørgsmålet om håndtering af fremspiring fra spildsæd indeholder reglerne bestemmelser om dyrkningsintervaller mellem dyrkning af GM afgrøder og økologisk eller konventionel dyrkning på samme mark. Dyrkningsintervallerne skal sikre, at der ikke opstår problemer med fremspiring fra spildsæd. Formålet hermed er at sikre, at der på de pågældende marker efterfølgende vil kunne dyrkes konventionelle eller økologiske afgrøder af den samme art.

Selvom kompensationsreglerne ikke dækker tab forårsaget af utilstrækkelig rengøring af maskiner og markredskaber fra maskinstationer, vil de kunne gøres erstatningsansvarlige for tabet, da der i dyrkningsbekendtgørelsen findes krav om rengøring af maskiner.

Yderligere iblanding under transport og håndtering af økologiske afgrøder efter høst vil ligeledes være forårsaget af utilstrækkelig rengøring og dermed være en overtrædelse af reglerne i dyrkningsbekendtgørelsen.

De beskrevne problemer med hensyn til mulighederne for at styre spredningen fra GM afgrøder vedrører p.t. hovedsageligt raps. Det er uvist om dyrkning af GM raps vil blive tilladt i EU netop på grund af de beskrevne problemer. Således blev en tidligere ansøgning om tilladelse til dyrkning af en GM raps i EU ændret til kun at gælde import. Men uanset dette har Udredningsgruppen peget på mulige dyrkningsafstande for raps i dens rapporter.

Med hensyn til diskussionen om betydningen af pollen fra GM planter i honning, finder Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet i en rapport publiceret i 2009, at indholdet af pollen i slynget honning normalt ligger under 0,1 %.

Indholdet af pollen i uslynget honning vil i langt de fleste tilfælde ligge under 1 % af honningen. Da det endvidere er usandsynligt, at al pollenet vil komme fra GM planter, vil der næppe opstå situationer, hvor honningen skal mærkes.

Økologisk Landsforening hævder i brevet, at ny forskning indikerer, at bier muligvis kan få svækket modstandskraft over for tabsvoldende parasitter på grund af indtagelse af GM pollen. Plantedirektoratet har ikke mulighed for at kommentere på dette forhold, når der ikke i brevet henvises til konkrete referencer.

Med hensyn til udvikling af såkaldte "superweeds" er dette ikke et fænomen, som særskilt knytter sig til dyrkning af GM afgrøder. Udvikling af ukrudt, som er resistent over for et bestemt ukrudtsmiddel, sker også ved dyrkning af konventionelle afgrøder.

I begge tilfælde skyldes det ikke egenskaber ved afgrøderne selv, men hænger derimod sammen med konkrete tilfælde af uheldig dyrkningspraksis. Ensidig sprøjtning med det samme ukrudtsmiddel år for år vil medføre, at noget af ukrud-

tet udvikler resistens. Det er sket både i GM afgrøder og i konventionelle afgrøder.

Denne udvikling kan hindres ved at dyrke de herbicidresistente GM afgrøder i et sædskifte med ikke-modificerede afgrøder. Inden for dansk landbrug er der i forvejen tradition for at dyrke de forskellige afgrøder i et sædskifte netop for at håndtere problematikken med udviklingen af herbicidresistent hos ukrudt.

Endelig er risikoen for iblanding af gener fra GM afgrøder til den vilde flora kun relevant for afgrøder, som har vilde slægtninge, de kan sprede gener til i Danmark. Derfor er det ud fra en faglig betragtning ikke nødvendigt at fastsætte afstandskrav til naturområder for eksempelvis GM majs eller GM kartofler.